

Ehdotus Pohjois-Pohjanmaan tulvariskialueiksi

1 Tausta

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2011 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ehdotuksesta nimennyt vesistöjen ja merenpinnan noususta aiheutuvat tulvariskialueet Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella. Ehdotus ja nimeäminen perustuivat tulvariskien alustavaan arviointiin, josta laadittiin vesistö-aluekohtaiset ja meren rannikkoa koskevat raportit (www.ymparisto.fi/vaikutavesiin).

Tässä muistiossa esitetään tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 20 §:n mukainen tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin ja ehdotukseen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan merkittäviksi ja muiksi tulvariskialueiksi. ELY-keskus on keskustellut valmistelun aikana tarkistuksesta niiden kuntien ja pelastuslaitosten kanssa, joiden alueella on arvioitu olevan merkittäviä tulvariskialueita tai muutoksia 22.12.2012 nimettyihin merkittäviin tulvariskialueisiin. Tulvariskien alustavan arvioinnin tarkistuksessa ja ehdotuksessa merkittäviksi tulvariskialueiksi on hyödynnetty maa- ja metsätalousministeriön 18.12.2015 hyväksymiä tulvariskien hallintasuunnitelmia.

Ehdotuksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö nimeää merkittävät tulvariskialueet ja asettaa niille tulvaryhmät 22.12.2018 mennessä. Merkittäville tulvariskialueille laaditaan tai päivitetään tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä koko vesistö- tai rannikkoalueen kattavat suunnitelmat tulvariskien hallitsemiseksi.

Lain viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA-laki 200/2005) mukainen Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu: osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen -asiakirja on nähtävillä osoitteessa www.ymparisto.fi/vaikutavesiin.

2 Tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin

2.1 Uusi tietopohja riskien arvioinnissa

53 Kalajoen vesistöalue

Vuonna 2014 on laadittu Kalajoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma (www.ymparisto.fi/trhs/Kalajoki). Hallintasuunnitelma sisältää mm. ehdotukset toimenpiteistä tulvariskien vähentämiseksi ja niiden priorisoinnin.

Kalajoen ala- ja keskiosalle on laadittu yksityiskohtaiset tulvavaara- ja riskikartat sekä luettelot riskikohteista. Kalajoen sivujoelle Malisjoelle on laadittu virtaamamallinnus tulvakartoitusta varten vuonna 2017. Tulvatietohankkeessa on laadittu vuonna 2017 virtaamamallinnukset ja tulvakartat neljälle sivu-uomalle Alavieskassa ja Ylivieskassa.

Kalajoen kaupungin alueella olevien Rinnetien ja Isorannan tulvapenkereet on luokiteltu patoturvallisuuslain mukaiseen 1-luokkaan. Alavieskan etelärannan ja pohjoisrannan tulvapenkereet on luokiteltu patoturvallisuuslain mukaiseen 1-luokkaan. Tällä hetkellä Alavieskan tulvapenkereiden kunnossapito ja hallinnointi eivät ole sillä tasolla että penkereet takaisivat tulvasuojan tausta-alueille.

54 Pyhäjoen vesistöalue

Vuonna 2016 on laadittu Pyhäjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma (www.ymparisto.fi/trhs/pyhajoki) ja raportti tulvariskikartoituksesta. Tulvariskien hallintasuunnitelmassa mainitut epävarmat riskikohteet ja kaavoitustilanne on tarkistettu tammi-kuussa 2018.

Hallintasuunnitelma sisältää ehdotukset toimenpiteistä tulvariskien vähentämiseksi ja niiden priorisoinnin. Pyhäjoen kunnan alueella toteutettava tulvasuojeluhanke on vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Haapaveden Haapajärven säännöstelyn muuttamisen suunnittelu on aloitettu.

Pyhäjoen alaosalle on laadittu yksityiskohtaiset tulvavaara- ja riskikartat sekä luettelot riskikohteista. Pyhäjoen ja Merijärven kuntien alueella olevien Siikanivan etelä- ja pohjois-, Pyhäjoen kirkonkylän, Merijärven etelä- ja Kenkimän penkereistä on myös tehty pengermurtumatarkastelut (erikoisskenaariot). Myös Haapaveden ja Pyhäjärven yleispiirteiset tulvakartat on päivitetty yksityiskohtaisiksi. Yksityiskohtaisten tulvakarttojen lähtöaineistona on käytetty MML:n laserkeilausaineistosta laadittua KM2-maastomallia.

Pyhäjoen tulvapenkereiden vieminen patoturvallisuuslain piiriin Pyhäjoen ja Merijärven kuntien sekä Oulaisten kaupungin alueella on patoturvallisuusviranomaisen käsittelyssä. Tällä hetkellä tulvapenkereiden kunnossapito ja hallinnointi eivät ole sillä tasolla että penkereet takaisivat tulvasuojan tausta-alueille.

57 Siikajoen vesistöalue

Vuonna 2014 on laadittu Siikajoen tulvariskien hallinnan ja säännöstelyn kehittämissuunnitelma, joka sisältää mm. tulvariskikartoituksen Siikajoen tulvakartoitetulta alueelta Revonlahti-Kestilä (www.ymparisto.fi/trhs/siikajoki).

Siikajoen suurimmalle sivujoelle Lamujoelle on laadittu tulvakartta Kortteisen tekojärvestä alavirtaan jokisuulle asti. Iso-Lamujärven säännöstelyn muutoslupahakemus on parhailaan vesilain mukaisessa lupakäsittelyssä. Hakemussuunnitelman tavoitteena on mm. vähentää Lamujoen tulvaongelmia. Vähä-Lamujärven säännöstely on tarkoitus lopettaa, ja myös sitä koskeva hakemus on lupakäsittelyssä.

59 Oulujoen vesistöalue

Ei uutta tietopohjaa vuoden 2011 jälkeen.

60 Kiiminkijoen vesistöalue

Vuonna 2015 on laadittu Kiiminkijoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma sekä tulvavaara- ja tulvariskikartoitus (www.ymparisto.fi/trhs/kiiminkijoki).

61 lijoen vesistöalue

Vuonna 2015 on laadittu lijoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma ja ympäristöselostus (www.ymparisto.fi/trhs/lijoki). Viimeisin yksityiskohtainen tulvakartoitus on laadittu vuonna 2011, joka on laajempi kuin tulvariskien alustavan arvioinnin ensimmäisellä

kierroksella käytössä ollut tulvakartta. Kartoitettu alue on laajuudeltaan 98 km² ja alueeseen kuuluvat Pudasjärvi, Tuulijärvi, Iso Kaakurijärvi, Ontamojärvi, Taipaleenlampi, Mustalampi ja Kivarinjärvi sekä Iijoki Pirinrannasta Pudasjärveen. Iijoen pituus tarkastelualueella on noin 10 km.

Tulvakartoitetun alueen tulvariskikartoitus on tehty hallintasuunnitelman laadinnan aikana. Kohteiden tiedot on tarkistettu vuoden 2013 aikana yhteistyössä ELY-keskuksen ja alueen kuntien kanssa.

2.2 Vuoden 2011 jälkeen tapahtuneet tulvat

53 Kalajoen vesistöalue

Vuoden 2012 elokuussa tapahtui suuri kesätulva, joka aiheutti mittavia vahinkoja maataloudelle. Tuolloin tulvan alle jäi peltoa noin 700-800 ha. Vuonna 2013 tapahtui Kalajoen kaupungin keskustassa Rinnetiellä ja sen tuntumassa jääpatotulva, josta aiheutui mm. rakennusvahinkoja ja suojauskustannuksia.

54 Pyhäjoen vesistöalue

Pyhäjoen kunnan alueella koettiin huhtikuussa 2013 useita jääpadoista aiheutuneita tulvia, joista eniten vahinkoa aiheutti lauantaina 20.4. iltapäivällä kirkonkylän alueelle nousut tulva. Tulva eteni nopeasti ja nousi alueille, joissa sitä ei ollut aiemmin havaittu ja tästä syystä tulvaan ei osattu varautua. Tulvan vahingot mm. rakennuksille olivat huomattavat (mm.13 omakotitalovahinkoa). Vahingot ovat haettujen korvausten perusteella noin 1,0 milj.€, vahinkokorvauksia maksettiin noin 0,9 milj. € (Lähde: Pyhäjoen kunta). Tapahtumista on laadittu raportti (Ramboll Finland Oy).

57 Siikajoen vesistöalue

Siikajoen vesistöalueella ei ole vuoden 2011 jälkeen tapahtunut sellaisia merkittävän tulvariskin kriteerejä vastaavia vahinkoa aiheuttaneita tulvatilanteita, joiden vuoksi uusia alueita olisi esitettävä merkittäviksi tulvariskialueiksi. Elokuussa 2012 havaitut virtaamat olivat Siikajoen yläosalla harvinaisen suuria ja niiden on arvioitu toistuvan keskimäärin noin kerran 200 vuodessa, kun sattumisajankohdan tarkasteluväliksi otetaan kevättulvan jälkeinen sula-aika (1.6.–30.11.). Elokuun alussa sademäärä oli kahdeksassa päivässä vastaava kuin kahden kuukauden keskimääräinen sade-määrä. Sateisen alkukesän vuoksi maaperän vesivarastot olivat täynnä eikä sadevettä enää imeytynyt maahan. Näin suurien sateiden aiheuttamaa virtaaman nousua ei pystytty leikkaamaan riittävästi, vaan seitsemän päivää sateiden alkamisen jälkeen Uljuan altaan yläpuoliset vedet jouduttiin ohjaamaan kokonaan altaan ohitse. Siikajoen tulva-alueen pinta-ala oli ilmakuvatulkinnan mukaan yli 3 000 ha ja tulvasta aiheutui merkittäviä satotappioita (satovahinkolain mukaisia vahinkoja n. 460 000 €). Siikajoessa ja Lamujoessa on esiintynyt hyydetulvia mm. vuonna 2014 ja lumen sulamisesta ja sateista aiheutuneita talvitulvia 2014-2016.

59 Oulujoen vesistöalue

Oulujoen vesistöalueella ei ole vuoden 2011 jälkeen tapahtunut sellaisia merkittävän tulvariskin kriteerejä vastaavia vahinkoa aiheuttaneita tulvatilanteita, joiden vuoksi uusia alueita olisi esitettävä merkittäviksi tulvariskialueiksi. Vuoden 2012 poikkeuksellisen suuren sademäärän takia vedenkorkeus Oulujärvellä nousi säännöstelyn ylärajan yläpuolelle,

joka aiheutti syöpyimiä rannoilla sekä mm. laiturien rikkoutumisia. Vuonna 2013 tehtiin Oulujärven ja Sotkamon reitin säännöstelyjen kehittämishanke poikkeuksellisia tulvatilanteita varten.

Hankkeessa tarkasteltiin niin nykyisten lupien puitteissa mahdollisia säännöstelykäytännön muutoksia kuin lupien tarkistamistarpeita. Tavoitteena oli, että vesistön tulvatilannetta hallittaisiin aiempaa paremmin kokonaisuutena, jolloin tulvavahinkojen kokonaismäärää voitaisiin vähentää. Toimenpiteiksi ehdotettiin mm. Oulujärven vedenkorkeuden yläsuosituksen asettamista tasolle NN+123,00 m.

60 Kiiminkijoen vesistöalue

Kiiminkijoen vesistöalueella ei ole vuoden 2011 jälkeen tapahtunut sellaisia merkittävän tulvariskin kriteerejä vastaavia vahinkoa aiheuttaneita tulvatilanteita, joiden vuoksi uusia alueita olisi esitettävä merkittäviksi tulvariskialueiksi. Jääpato- ja hyydetulvia Kiiminkijoella on esiintynyt vuosina 2012, 2013, 2014 sekä 2016. Vuoden 2013 jääpatotulvista aiheutui rakennusvahinkoja ja yksi kuolemantapaus.

61 lijoen vesistöalue

Vuonna 2014 esiintyi hyydetulvia Taivalkoskella. Vuonna 2016 esiintyi tammikuussa hyyde- ja jääpatotulvia Pudasjärvellä. Rakennusvahinkoja ei tiettävästi sattunut vuosien 2014 ja 2016 tulvilla. Vuonna 2015 kevättulva aiheutti rakennusvahinkoja Pudasjärvellä, Tuulijärvellä, Oivankijärvellä, Puhosjärvellä, Jongunjärvellä ja Pärjänjoella. Tulvantoistuvuudeksi SYKE arvioi lausunnoissaan noin kerran 20-50 vuodessa tapahtuviksi tulviksi riippuen sijainnista (Tuulisalmi, 1/20a, Jongunjärvi 1/20a, Oivankijärvi 1/50a, Tyräjärvi 1/50a, Puhosjärvi 1/50a, Pärjänjoki 1/50a). Vuoden 2015 tulva aiheutti myös bifurkaatiota Jongunjärven kautta Kiiminkijokeen.

2.3 Maankäytössä tapahtuneet tai odotettavissa olevat oleelliset muutokset

Merkittävien tulvariskialueiden nimeämisen kannalta oleelliset maankäytön muutokset vuoden 2011 jälkeen on kuvattu alla. Tarkempi kuvaus maankäytön muutoksista on liitteenä 6.

53 Kalajoen vesistöalue

Alavieskan keskustaajaman alueelle laadittu keskustan osayleiskaava 2030 on hyväksytty 11.11.2013. Kaava ohjaa asemakaavoitusta sekä haja-asutusalueiden yksittäisiä luparatkaisuja. Kaavassa on osoitettu tulvauhanalaiset alueet sekä annettu alinta rakentamiskorkeutta koskeva yleinen määräys.

Ylivieskassa on hyväksytty vuodesta 2011 lähtien seuraavat, ranta-alueelle ulottuvat yleiskaavat: Keskustan osayleiskaava 2030 (hyväksytty 7.6.2011) ja Niemelänkylän osayleiskaava 2025 (hyv. 28.2.2012). Molemmissa yleiskaavoissa on osoitettu jonkin verran uusia asuinalueita rantavyöhykkeelle. Keskustan osayleiskaavassa on määritelty tulvauhanalainen alue, jolle saa rakentaa kosteudelle alttiit rakennusosat +1 m tulvarajan yläpuolelle. Niemelänkylän osayleiskaava mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella rantavyöhykkeellä. Alimmat sallitut rakennuskorkeudet on määritelty metreissä (N60) paikkojen mukaan.

54 Pyhäjoen vesistöalue

Pyhäjoen keskusta-alueen osayleiskaava on hyväksytty 27.8.2014. Kaava ohjaa keskeisen taajama-alueen maankäyttöä. Kaavassa on osoitettu tulva-alue sekä annettu tulvimisen vaaran huomioiva kaavamääräys. Keskeisen taajama-alueen rakentaminen tapahtuu ensisijaisesti tarkemman kaavoituksen kautta. Keskusta-alueelle on jokirannan läheisyyteen laadittu asuinrakentamista sekä palveluja mahdollistavia kaavamuutoksia.

Pyhäjoella on vireillä kaksi Pyhäjoen rantaan sijoittuvaa yleiskaava: Pirttikosken ranta-osayleiskaava ja Matinsaaren osayleiskaava. Pirttikosken rantayleiskaavan suunnittelualue käsittää Pyhäjoen yleiskaavoittamattomat ranta-alueet keskustaajamasta Merijärven kunnan rajalle saakka. Rantaosayleiskaavalla on tarkoitus ohjata rantojen maankäyttöä ja rakentamista niin, että rakennuslupia voidaan myöntää suoraan ranta- ja kyläalueille kaavan perusteella. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä vuodenvaihteessa 2017-18. Kaavaluonnoksessa alueelle esitettiin n. 170 uutta rakennuspaikkaa, suurin osa Pirttikosken Halusenpuhdon kyläalueella. Matinsaaren osayleiskaava-alue sijaitsee Pyhäjokisuistossa Pyhäjoen keskustaajaman luoteispuolella keskustaajaman välittömässä läheisyydessä. Kaavan lähtökohtana on uuden asumisen, virkistyksen ja vapaa-ajan toimintojen yhteensovittaminen alueen arvojen kanssa. Kaava laaditaan ohjaamaan tarkempaa asemakaavoitusta. Kaava on luonnosvaiheessa (kaavaluonnos 3/2018).

Oulaisissa on hyväksytty Pyhäjokivarren rantaosayleiskaava 11.12.2015. Pyhäjoen varrella Lehtopäässä kaava rajautuu Pyhäjokeen. Tulvapenkereille rakentaminen on kielletty. Alin rakentamiskorkeus on 1 metri ylimmän havaitun tulvaveden korkeuden yläpuolella. Rakennusluvat voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Pyhäjoen rantaosayleiskaavassa tulvauhanalaisena alueena on osoitettu vuoden 2000 mukainen tulva-alue.

Kartta voimassa olevasta yleiskaavatilanteesta sekä vireillä olevista kaavoista Pyhäjoen vesistöalueella on liitteenä 5.

61 lijoen vesistöalue

Pudasjärvelle on valmistunut kaksi suurta rantaosayleiskaavaa. Iijokivarren rantaosayleiskaava on hyväksytty 5.9.2013 ja saanut lainvoiman 21.11.2016. Livojokivarren rantaosayleiskaava on hyväksytty 16.6.2015 ja saanut lainvoiman 14.10.2015. Vireillä ovat Kurenalan osayleiskaava.

2.4 Ilmastonmuutoksen vaikutusarvioinnin oleelliset muutokset

Ennustettua ilmastonmuutosta Suomessa on tarkasteltu ilmasto-opas.fi -verkkosivuilla.

Ilmastonmuutostarkastelua on tehty myös Kalajoen, Pyhäjoen, Siikajoen, Kiiminkijoen ja lijoen tulvariskien hallintasuunnitelmissa.

2.5 Vesienhoidon yhteensovittaminen

Pohjois-Pohjanmaalla ei vesienhoidon suunnitteluun liittyvässä vesimuodostumien tilaluokittelussa ole tapahtunut oleellisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan yhteensovittamiseen edelliseen suunnittelukierrokseen verrattuna. Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen keskeiset kysymykset ja työohjelma on parhaillaan kuultavana ja löytyvät osoitteesta <http://www.ymparisto.fi/vaikutavesiin> > Vesienhoito.

Vesienhoidon yhteensovittamista on käsitelty Kalajoen, Pyhäjoen, Siikajoen ja lijoen tulvariskien hallintasuunnitelmissa.

2.6 Tulvariskien hallinnan tavoitteet ja toimenpiteet

Tulvariskien hallinnan tavoitteita ja toimenpiteitä sekä niiden seuranta on käsitelty Kalajoen, Pyhäjoen, Siikajoen, Kiiminkijoen ja lijoen tulvariskien hallintasuunnitelmissa.

Oulujoen vesistöalueella ei ole muutoksia vuoden 2011 jälkeen asetetuissa tavoitteissa eikä toteutettu toimenpiteitä, jolla voisi olla vaikutusta tulvariskiin. Oulujärven ja Sotkamon reitin säännöstelyjen kehittämishankkeessa vuonna 2013 selvitettiin keinoja, joilla vesistön tulvatilannetta ja tulvavahinkojen kokonaismäärää hallitaan aiempaa paremmin.

2.7 Muut tulvariskialueiden nimeämiseen vaikuttavat seikat

53 Kalajoen vesistöalue

Alavieskan taajaman tulvasuojelurakenteina toimivat 1950-luvulla maatalouden tulvasuojelutarkoituksiin rakennetut tulvapenkereet, joiden ylläpito on pengeryhtiöiden vastuulla. Kainuun ELY-keskus patoviranomaisena on lähettänyt pengeryhtiöille ja kunnalle tiedoksi keväällä 2017 kirjeet koskien Kalajoen Alavieskan tulvapenkereiden luokittelutarvetta patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisesti. On käynyt ilmi, että pengeryhtiöillä ei ole voimavaroja huolehtia patoturvallisuuslain edellyttämistä toimenpiteistä. Tämän vuoksi esitetään mallia, jossa kunta ottaisi vastuun tulvasuojelurakenteista.

Tulvantoistuvuudeltaan 1/100 tulvakartoitetulla tulva-alueella (Ylivieska-Alavieska) on 131 asuinrakennusta ja 140 vapaa-ajan rakennusta.

Kalajoki on jääpatoriskialuetta.

54 Pyhäjoen vesistöalue

Tulvasuojelurakenteina toimivat 1950-luvulla maatalouden tulvasuojelutarkoituksiin rakennetut tulvapenkereet, joiden ylläpito on pengeryhtiöiden vastuulla. Kainuun ELY-keskus patoviranomaisena on lähettänyt pengeryhtiöille ja kunnille tiedoksi syksyllä 2016 kirjeet koskien Pyhäjoen tulvapenkereiden luokittelutarvetta patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisesti. On käynyt ilmi, että pengeryhtiöillä ei ole voimavaroja huolehtia patoturvallisuuslain edellyttämistä toimenpiteistä. Tämän vuoksi on esitetty mallia, jossa kunnat ottaisivat vastuun tulvasuojelurakenteista. Penkereiden luokittelu sekä vastuiden siirtäminen kunnille on vielä kesken.

Tulvantoistuvuudeltaan 1/100 tulvakartoitetulla tulva-alueella Pyhäjoen alaosalla välillä merenrannikko - Oulainen on 73 asuinrakennusta ja 131 vapaa-ajan rakennusta.

Pyhäjoki on jääpatoriskialuetta.

57 Siikajoen vesistöalue

Siikajokivarren tulvantoistuvuudeltaan 1/100 tulvakartoitetulla tulva-alueella sijaitsee 83 asuinrakennusta ja 380 vapaa-ajanrakennusta.

Siikajoki on jääpatoriskialuetta.

60 Kiiminkijoen vesistöalue

Kiiminkijokivarren tulvantoistuvuudeltaan 1/100 tulvakartoitetulla tulva-alueella sijaitsee 50 asuinrakennusta ja 408 vapaa-ajanrakennusta.

Kiiminkijoki on jää- ja hyydepatoriskialuetta.

61 Iijoen vesistöalue

Iijokivarren tulvantoistuvuudeltaan 1/100 tulvakartoitetulla tulva-alueella sijaitsee 36 asuinrakennusta ja 61 vapaa-ajanrakennusta.

Iijoki on jää- ja hyydepatoriskialuetta.

3 Merkittävät tulvariskialueet

Merkittävän tulvariskialueen nimeämisessä otetaan huomioon tulvan todennäköisyys ja siitä aiheutuvat vahingolliset seuraukset sekä alueelliset ja paikalliset olosuhteet. Seurausten merkittävyyttä arvioidaan yleiseltä kannalta.

Arvioinnissa tarkastellaan seuraavia tulvan vahingollisia seurauksia:

- vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle;
- välttämättömyyspalvelun kuten vesihuollon, energihuollon, tietoliikenteen, tieliikenteen tai muun vastaavan toiminnan pitkäaikainen keskeytyminen;
- yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja turvaavan taloudellisen toiminnan pitkäaikainen keskeytyminen;
- pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle; tai
- korjaamaton vahingollinen seuraus kulttuuriperinnölle.

Maa- ja metsätalousministeriön nimittämä valtakunnallinen tulvariskien hallinnan koordinaatiryhmä on linjannut merkittävän tulvariskialueen kriteerit muistiossaan 22.12.2010. Näitä ovat mm:

- enemmän kuin 500-1000 vakituista asukasta harvinaisen tulvan peittämällä asuin-alueella,
- useita terveydenhuoltorakennuksia tai huoltolaitosrakennuksia, joissa on useita pysyviä vuodepaikkoja sekä lasten päiväkotia harvinaisen tulvan peittämällä alueella,
- alueen kannalta merkittävää asukasmäärää palveleva vedenotto harvinaisen tulvan peittämällä alueella,
- jätevedenpuhdistamon toiminnan häiriintyminen terveyttä uhkaavalla tavalla,
- merkittävä voimalaitos tai useita sähköasemia harvinaisen tulvan peittämällä alueella,

6.4.2018

POPELY/2471/2017

- useita maanteitä, katuja, rautatieosuuksia tai vesiliikennereittejä katkeaa harvinaisella tulvalla

3.1 Ehdotus merkittäviksi tulvariskialueiksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ehdottaa, että taulukossa 1 esitetyt alueet nimetään taulukossa esitetyillä perusteilla merkittäviksi tulvariskialueiksi. Alueet on esitetty kartalla liitteissä 1-4.

Taulukko 1. Ehdotukset merkittäviksi tulvariskialueiksi Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Vesistö	Merkittävä tulvariskialue	Perusteet ehdotukselle (Laki tulvariskien hallinnasta 620/2010, 8 §)
54_Pyhäjoki	Pyhäjoen alaosa (Pyhäjoen taajama-Oulainen)	<p><u>Vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yli 900 asukasta tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella, josta yli 400 asukasta tulvasuojellulla alueella - yksi koulu tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella - yksi pelastustoimen rakennus (1/250a) tulva-alueella - aiemmin esiintynyt tulvia yleiseltä kannalta katsoen vahingollisin seurauksin: mm. jääpatotulvat Pyhäjoen keskustassa 2013. Tilanteessa nopea vedenpinnan nousuminen aiheutti vaaraa ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle. <p><u>Välttämättömyyspalvelun pitkäaikainen keskeytyminen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sähkön ja lämmönjakelun keskeytyminen 2 kpl (1/100a) - puhelin ja tietoliikenne yhteyksien katkeaminen 2-3 kpl (1/100a) - tieliikenneyhteyksien katkeaminen 75 km (1/100a) <p><u>Pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ympäristölupavollisia kohteita yli 10 kpl, kuten kaksi jätevedenpuhdistamo, kompostointikenttä, suuri konepaja (1/100a) tulva-alueella <p><u>Muut perusteet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tulvavapenkerien patoturvallisuuslain mukaisen kunnossapidon ja hallinnoinnin epävarma tilanne sekä mahdollisen pengermurtuman aiheuttamat äkilliset vahingot - Jääpatotulvien riski - Toistuvuudeltaan 1/100a tulvakartoitetulla tulva-alueella on 234 asuinrakennusta ja 231 vapaa-ajan rakennusta, joista tulvasuojellulla alueella 161 asuinrakennusta ja 100 vapaa-ajan rakennusta. Maa- ja metsätalouden rakennuksia on 1/100a tulva-alueella 33, joista tulvasuojellulla alueella 24. - kaavoituspaineet johtuen Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentamisesta. Voimakkaasti kasvavia kuntia (Pyhäjoki, Merijärvi, Oulainen) - kotiseutumuseo tulvakartoitetulla alueella

53_Kalajoki	Alavieska-Ylivieska	<p><u>Vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lähes 400 asukasta tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella, josta 200 asukasta tulvasuojellulla alueella - yksi koulu (1/250a) tulva-alueella <p><u>Välttämättömyyspalvelun pitkäaikainen keskeytyminen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tieliikenneyhteyksien katkeaminen 5 km (1/100a) tulva-alueella <p><u>Pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ympäristölupavelvollisia kohteita 10 kpl (turvetuotanto-alueita ja navettoja) (1/100a) tulva-alueella <p><u>Muut perusteet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jääpatotulvien riski - Tulvantoistuvuudeltaan 1/100a tulvakartoitetulla tulva-alueella (Ylivieska-Alavieska) on 131 asuinrakennusta ja 140 vapaa-ajan rakennusta, joista 68 asuinrakennusta ja 63 vapaa-ajan rakennusta tulvasuojellulla alueella. 1/50a tulva-alueella noin 30 navettaa tai maatalousrakennusta, joista 9 tulvasuojellulla alueella. - Alavieskan tulvapenkereiden patoturvallisuuslain mukaisen kunnossapidon ja hallinnoinnin epävarma tilanne sekä mahdollisen pengermurtuman aiheuttamat äkilliset vahingot
61_lijoki	Pudasjärven taajama	<p><u>Vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lähes 100 asukasta tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella, josta yli 80 asukasta tulvasuojellulla alueella <p><u>Vahingollinen seuraus kulttuuriperinnölle</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tulva-alueella penkereiden takana sijaitsee Pudasjärven kirjasto, suojassa 1/250a tulvaan asti <p><u>Muut perusteet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 1/100a tulva-alueella sijaitsee 36 asuinrakennusta ja 61 vapaa-ajan rakennusta, joista 29 asuinrakennusta ja 31 vapaa-ajan rakennusta sijaitsee tulvasuojellulla alueella. Liike-toimisto- ja teollisuus ym. rakennuksia 14 kpl 1/100a tulva-alueella, joista 12 sijaitsee tulvasuojellulla alueella - jää- ja hyydeporiskialuetta

3.2 Muutosehdotukset merkittäviksi tulvariskialueiksi

Uudeksi merkittäväksi tulvariskialueeksi ehdotetaan Pyhäjoen alaosaa edellä kerrotuin perusteluin.

Kalajoen Alavieska-Ylivieska sekä Iijoen Pudasjärven taajama tunnustetaan edelleen merkittäviksi tulvariskialueiksi. Alavieska-Ylivieskan sekä Pudasjärven taajaman alueiden merkittävän tulvariskialueen rajausta on korjattu vastaamaan uusinta tulvakartoitusta.

3.3 Muiden tulvariskialueiden tunnistaminen

Edellä ehdotettujen merkittävien tulvariskialueiden lisäksi ELY-keskus on tulvariskien alustavassa arvioinnissa tunnistanut alueita, joilla vesistötulvasta ei arvioida aiheutuvan edellä mainittuja yleiseltä kannalta katsoen vahingollisia seurauksia (taulukko 2). Näillä alueilla ELY-keskus huolehtii tarpeen mukaan muusta suunnittelusta tulvariskien vähentämiseksi. Alueet on esitetty kartalla liitteessä 1.

Taulukko 2. Muut tulvariskialueet Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Vesistö	Muu tulvariskialue	Perusteet ehdotukselle
57 Siikajoki	Revonlahti-Rantsila	<p><u>Vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lähes 180 asukasta tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella - 2 kpl vaikeasti evakuoitavaa kohdetta: koulu ja pelastustoimen rakennus 1/250a tulva-alueella <p><u>Välttämättömyyspalvelun pitkäaikainen keskeytyminen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tieliikenneyhteyksien katkeaminen: 29 km yleisiä teitä ja 69 km yksityisteitä (1/100a) tulva-alueella - 1/250a tulva-alueella on 12 puistomuuntajaa, 16 pylväsmuuntajaa ja 3 voimalaitosrakennusta <p><u>Pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - teollisuus- ja varastorakennuksia 5 kpl, liikenteenrakennuksia 1 kpl 1/100a tulva-alueella - ympäristölupavollisia kohteita: 21 navettaa ja 11 jätevesien käsittelyyn ja viemärintiin liittyvää rakennusta 1/100a tulva-alueella - pilaantunut maa-alue 1/100a tulva-alueella <p><u>Vahingollinen seuraus kulttuuriperinnölle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruukin maatalousoppilaitos 1/250a tulva-alueella <p><u>Muut perusteet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tulvantoistuvuudeltaan 1/100a tulvakartoitetulla tulva-alueella on 83 asuinrakennusta ja 380 vapaa-ajan rakennusta - aiemmin esiintynyt tulvia yleiseltä kannalta katsoen vahingollisin seurauksin mm. kesätulvat Mankilassa ja Saarikoskella 2012 - jääpatoriskit
53 Kalajoki	Vääräjoen alaosaa	<ul style="list-style-type: none"> - asutus, tieliikenneyhteydet, vedenotto, jätevedenpuhdistamo, eläinsuojia, jääpatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot.
	Malisjoen alaja keskiosaa	<ul style="list-style-type: none"> - asutus, vaikeasti evakuoitavia kohteita, tieliikenneyhteydet, eläinsuojia, jääpatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot, rakentamispaineet, (1/1000a tulvalla), 1/100a tulvalla riskikartoitustarve
	Vähäkangas-Padinki (Kalajoki)	<ul style="list-style-type: none"> - asutus, tieliikenneyhteydet, kytkinkenttä, jätevedenpuhdistamo, eläinsuojia, jääpatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot
	Kalajoen alaosaa	<ul style="list-style-type: none"> - asutus ja kaavoitus, tieliikenneyhteydet, jääpatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot mm. keväällä 2013

60 Kiiminkijoki	Haukipudas-Ylikiiminki (Oulu)	<p><u>Vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 106 asukasta tulvakartoitetulla (1/100a) tulva-alueella, josta tulvasuojellulla alueella 2 asukasta - Yhteensä arviolta alle 900 henkilöä asuu sellaisella alueella, jonne kulku vaikeutuu tai kokonaan katkeaa harvinaisen (1/100a) tulvan aikana - 2 vaikeasti evakuoitavaa kohdetta; koulu ja leirikoulu 1/250 tulva-alueella <p><u>Välttämättömyyspalvelun pitkäaikainen keskeytyminen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 16 muuntamoja ja yksi tietoliikenteen rakennus 1/100 tulva-alueella - 19 paikallistiellä kulku katkeaa 1/20a-100a tulvalla <p><u>Pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ympäristölupavollisia kohteita: 1/100a tulva-alueella tai saarroksissa (8 navettaa tai eläinsuojaa) <p><u>Muut perusteet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jääpatoriskit koko tulvakartoitetulla alueella, hyydepatoriskit - tulvantoistuvuudeltaan 1/100a tulvakartoitetulla tulva-alueella on 50 asuinrakennusta ja 457 vapaa-ajan rakennusta, 522 muuta vapaa-ajanrakennusta ja 26 muuta rakennusta.
51 Lestijoki	Himangan taajama	<ul style="list-style-type: none"> - Tapahtuneet tulvat, jääpatoriski - Tiheää asutusta - Vaikeasti evakuoitavat kohteet - Vesistö rakenteet (mahdollisen pengermurtuman aiheuttamat äkilliset vahingot)
58 Temmesjoki	Temmesjoen alaosa (Liminka)	<ul style="list-style-type: none"> - tapahtuneet tulvat, jääpatoriski - suunnitellut ja suunnitteilla olevat maankäytön muutokset, joilla voi olla vaikutusta tulvimiseen ja myös huivesitulviin - asutusta
59 Oulujoki	Heikkilänsaari (Oulu)	<ul style="list-style-type: none"> - asutus, suuri vesisyvyys, suppopatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot
	Turkansaari (Oulu)	<ul style="list-style-type: none"> - useita museoalueen rakennuksia, suppopatoriskin aiheuttamat äkilliset vahingot
61 Iijoki	Pudasjärvi länsi: Iijoki, Tuulijärvi, Oivankijärvi	<ul style="list-style-type: none"> - esiintyneet tulvat, asutus, kaavoitus, jää- ja hyydepatoriskit, riskikartoitustarpeet

61 Iijoki	Pudasjärvi itä: - Iijoki, Puhos- järvi, Jongun- järvi, Pärjän- joki)	- esiintyneet tulvat, asutus, kaavoitus, jää- ja hyhydepa- toriskit, riskikartoitustarpeet
-----------	--	---

4 Asiaa koskevat säädökset

- Laki tulvariskien hallinnasta (620/2010), erityisesti 7, 8, 17 ja 20 §
- Valtioneuvoston asetus tulvariskien hallinnasta (659/2010), erityisesti 1, 7 ja 8 §
- Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005), erityisesti 8 §
- Säädökset ovat ladattavissa osoitteesta www.finlex.fi.
- Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi 2007/60/EY tulvariskien arvioinnista ja hallinnasta

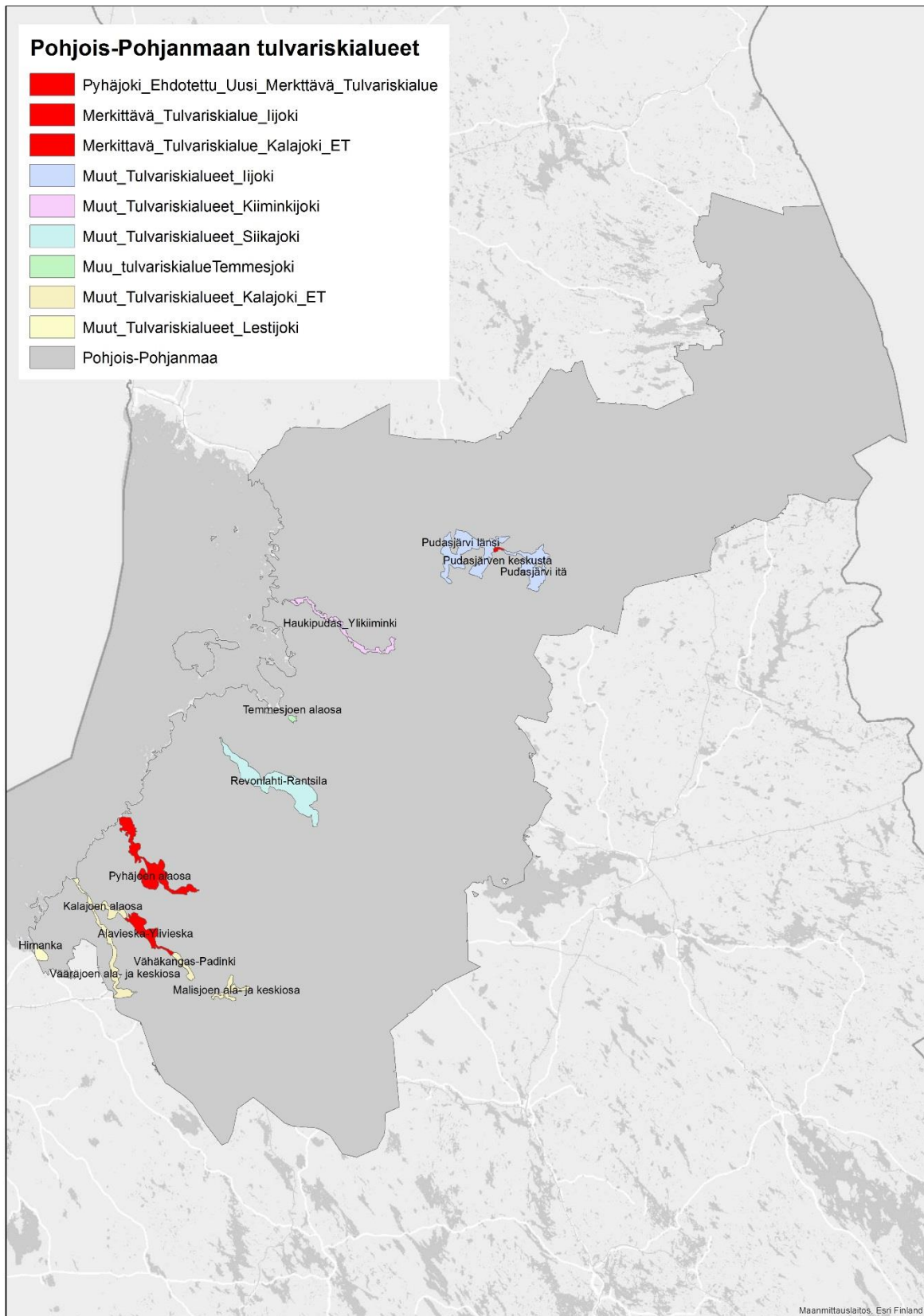
5 Liitteet

1. Ehdotus Pohjois-Pohjanmaan tulvariskialueiksi
2. Ehdotus uudeksi merkittäväksi tulvariskialueeksi; Pyhäjoen alaosa
3. Ehdotus merkittäväksi tulvariskialueeksi; Kalajoki, Alavieska-Ylivieska
4. Ehdotus merkittäväksi tulvariskialueeksi; Iijoki, Pudasjärven taajama
5. Pyhäjoen vesistöalueen kaavoitustilanne
6. Tarkempi kuvaus maankäytössä tapahtuneista tai odotettavissa olevista muutoksista

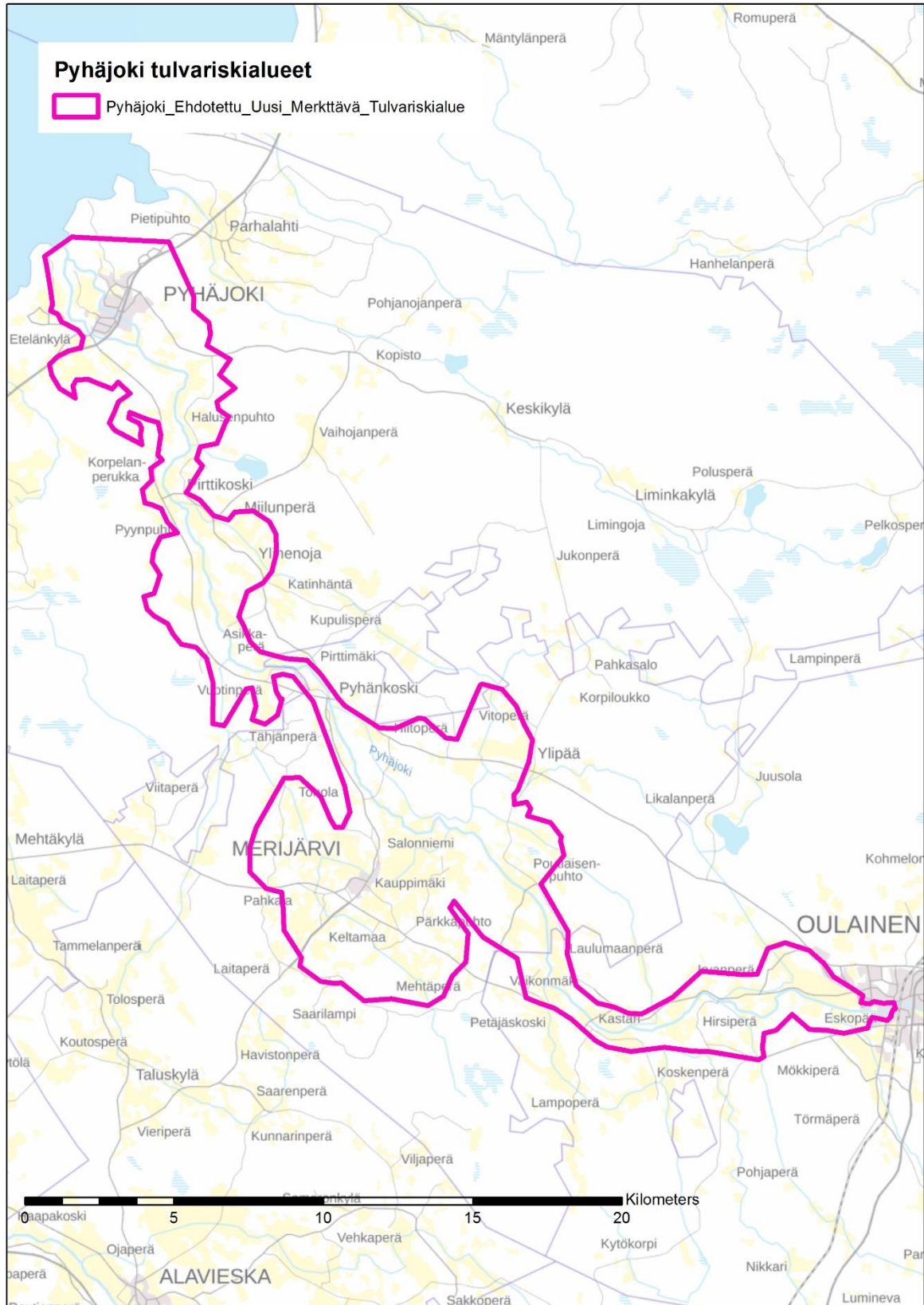
6.4.2018

POPELY/2471/2017

Liite 1. Ehdotus Pohjois-Pohjanmaan tulvariskialueiksi

Liite 2. Ehdotus uudeksi merkittäväksi tulvariskialueeksi; Pyhäjoen alaosa

Liite 3. Ehdotus merkittäväksi tulvariskialueeksi; Kalajoki, Alavieska-Ylivieska

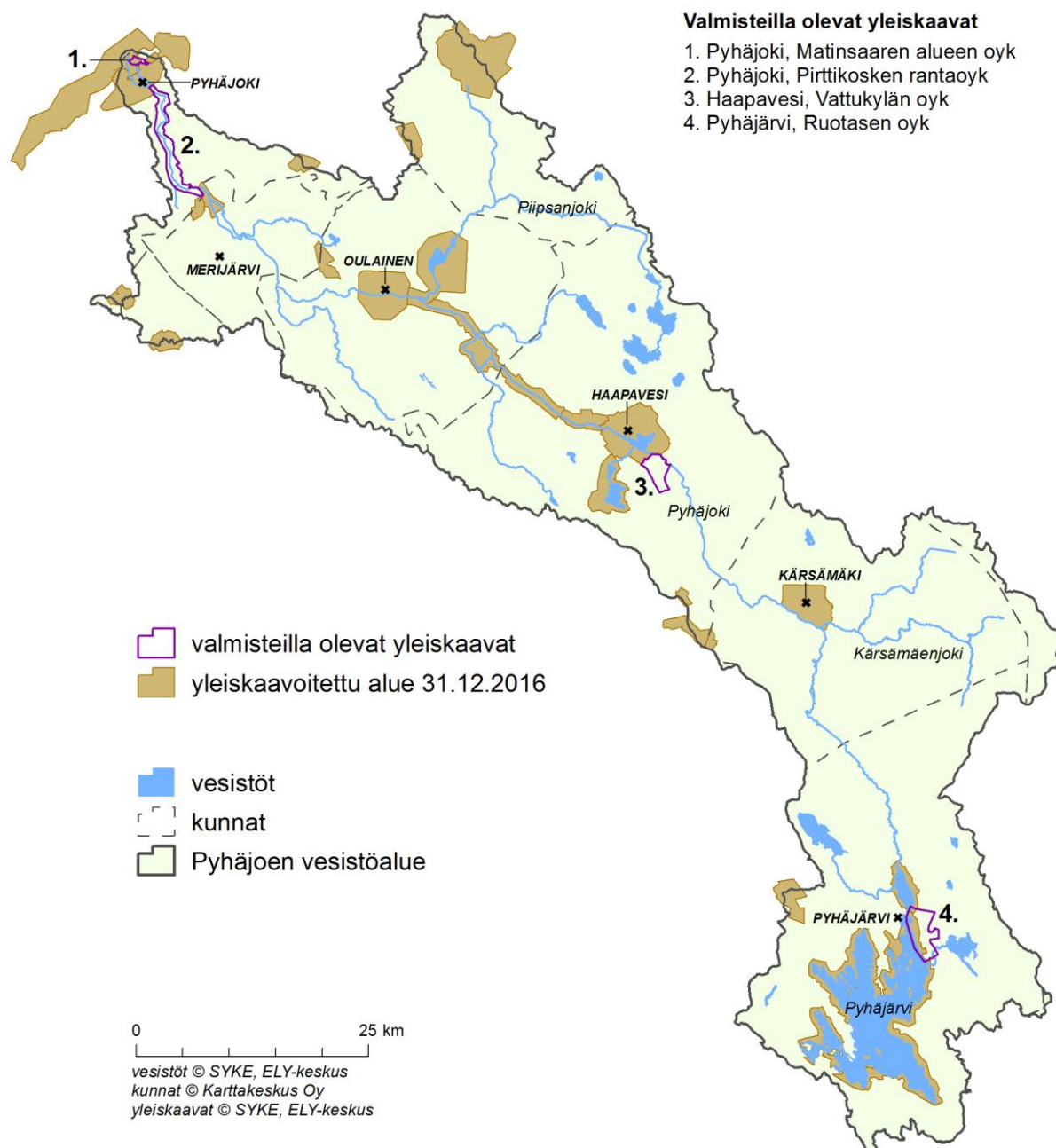
Liite 4. Ehdotus merkittäväksi tulvariskialueeksi; Iijoki, Pudasjärven taajama

6.4.2018

POPELY/2471/2017

Liite 5. Pyhäjoen vesistöalueen kaavoitustilanne

Liite 6. Tarkempi kuvaus maankäytössä vuoden 2011 jälkeen tapahtuneista tai odotettavissa olevista muutoksista

53 Kalajoen vesistöalue

Kalajoen kaupungin keskustaajaman alue on pääosin asemakaavoitettu, mutta alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Muita Kalajoen rantaan rajoittuvia asemakaavoitettuja kyläalueita on Tyngän ja Raution alueilla.

Alavieskan keskustaajaman alueelle laadittu keskustan osayleiskaava 2030 on hyväksytty 11.11.2013. Kaava ohjaa asemakaavoitusta sekä haja-asutusalueiden yksittäisiä luparatkaisuja. Kaavassa on osoitettu tulvauhanalaiset alueet sekä annettu alinta rakentamiskorkeutta koskeva yleinen määräys.

Ylivieskassa on hyväksytty vuodesta 2011 lähtien seuraavat, ranta-alueelle ulottuvat yleiskaavat: Keskustan osayleiskaava 2030 (hyväksytty 7.6.2011) ja Niemelänkylän osayleiskaava 2025 (hyv. 28.2.2012). Molemmissa yleiskaavoissa on osoitettu jonkin verran uusia asuinalueita rantavyöhykkeelle. Keskustan osayleiskaavassa on määritelty tulvauhanalainen alue, jolle saa rakentaa kosteudelle alltiit rakennusosat +1 m tulvarajan yläpuolelle. Niemelänkylän osayleiskaava mahdollistaa rakennusluvan myöntämisen suoraan yleiskaavan perusteella rantavyöhykkeellä. Alimmat sallitut rakennuskorkeudet on määritelty metreissä (N60) paikkojen mukaan.

Nivalan keskustan osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.1.2014. Osayleiskaava-alue käsittää koko keskusta-alueen Pidisjärven ja Kalajoen pohjoisrannalla. Kaavakartalla on osoitettu tulvauhanalainen alue.

Haapajärven keskustan osayleiskaava 2035 on hyväksytty 28.4.2018. Osayleiskaavassa on osoitettu HQ 1/100a mukainen tulvakorkeus ja annettu erillismääräys, jossa kosteudelle alltiit rakenneosat on sijoitettava 0,5 metriä tätä korkeammalle. Lisäksi jokivarsien (joita ei ole mallinnettu) tulvakorkeuksista tulee olla yhteydessä ELY-keskukseen. Osayleiskaavan perusteella on mahdollista myöntää suoraan rakennuslupia rantavyöhykkeelle.

Kalajoen keskustan alueella on laadittavana Keskustan osayleiskaava. Osayleiskaavoitus tulee ohjaamaan keskusta-alueen tarkempaa kaavoitusta. Kaavan luonnosvaiheen kuumeminen on järjestetty keväällä 2015. Ylivieskassa on vireillä Vähäkangas-Sorvisto 2040 osayleiskaava, joka on käynnistynyt huhtikuussa 2016. Hanke sijoittuu Kalajokivarteen Ylivieskan keskustasta ylävirtaan. Hankkeen alustava osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä vuonna 2016, jolloin hankkeessa on tehty myös maanomistajakysely. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena siten, että kaavaa voidaan jatkossa käyttää suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 44 §, MRL 77 §).

54 Pyhäjoen vesistöalue

Pyhäjoen vesistöalueella jokisuistossa on voimassa 12.11.2008 hyväksytty Pyhäjoen merenrannikon rantayleiskaava. Yleiskaava ohjaa rakentamista Pyhäjoen merenranta-alueella ja myös vähäiseltä osin Pyhäjoen vesistön ranta-alueilla. Kaavassa Pyhäjoen vesistöalueelle ei sijoitu merkittävästi uusia rantaan rajoittuvia rakennuspaikkoja. Pyhäjoen keskusta-alueen osayleiskaava on hyväksytty 27.8.2014. Kaava ohjaa keskeisen taa-

jama-alueen maankäyttöä. Kaavassa on osoitettu tulva-alue sekä annettu tulvimisen vaaran huomioiva kaavamääräys. Keskeisen taajama-alueen rakentaminen tapahtuu ensisijaisesti tarkemman kaavoituksen kautta. Keskusta-alueelle on jokirannan läheisyyteen laadittu asuinrakentamista sekä palveluja mahdollistavia kaavamuutoksia. Pyhäjoen etelähaaran lounaispuolelle sijoittuva Etelänkylän-Viirteen osayleiskaava on hyväksytty 18.5.2005. Kaava ohjaa muun alueidenkäytön ohella jokirantaan sijoittuvaa rakentamista. Kaava mahdollistaa joitain uusia rantarakennuspaikkoja Pyhäjoen Etelähaaran etelärannalle.

Merijärven kunnan alueella on voimassa 18.2.2004 hyväksytty Pyhäkosken osayleiskaava. Kaava ohjaa Pyhäkosken kyläalueella jokirannan rakentamista rakennuspaikka-kohtaisesti. Kaavassa on annettu yleinen kaavamääräys tulvariskien huomioimiseksi.

Haapavedellä on hyväksytty kaksi vesistöjen varrelle sijoittunutta yleiskaavaa, Keskustan osayleiskaava 21.3.2011 ja Vatjusjärven osayleiskaava 31.3.2014. Keskustan osayleiskaavassa on osoitettu keskustatoimintojen ja olevan asutuksen lisäksi uutta pysyvää asutusta Haapajärven etelärannalle Kokkoranta-Likolahti -väliselle alueelle ja että Huiskan länsipuolelle nykyisen asemakaava-alueen viereen Pyhäjokivarteen. Alueet tulee asemakaavoittaa. Lisäksi Nivalantien varteen niin sanotulle kuivalle maalle on osoitettu asemakaavalla toteutettavaa pysyvää asutusta. Keskustan osayleiskaavassa on osoitettu tulvauhanalainen alue sekä 1/50 vuodessa että 1/250 vuodessa olevalle tulvalle. Kosteudelle alttiit rakennusosat tulee määräysten mukaan sijoittaa korkeammalle kuin +89,50 (N60). Rakentaminen ranta-alueelle asemakaavoitetun alueen ulkopuolella vaatii MRL 72§ mukaisen poikkeamiskäsittelyn.

Vatjuskylän osayleiskaava sijoittuu pääosin Pienen ja Ison Vatjusjärven rannoille. Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää suoraan rakennuslupia asumiseen tai loma-asumiseen ranta-alueelle MRL 72 § mukaisesti. Tulvavahingoille alttiit rakennusosat tulee sijoittaa yleismääräyksen mukaan vähintään 1 m korkeammalle kuin 1/50 toistuva korkein vedenkorkeus.

Oulaisissa on hyväksytty myös kaksi vesistöihin kytköksissä olevaa osayleiskaavaa, Piippsjärvi-Lehtopään osayleiskaava 2.3.2011 ja Pyhäjokivarren rantaosayleiskaava 11.12.2015. Piippsjärvellä ranta-alueelle on osoitettu omarantaisena uusia matkailupalvelualueita sekä olevat rakennuspaikat. Uudisrakentaminen on pääosin sijoitettu yli 100 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Kaavakartalla on osoitettu tulvauhanalaiset alueet. Pyhäjoen varrella Lehtopäässä kaava rajautuu Pyhäjokeen. Tulvapenkereille rakentaminen on kielletty. Alin rakentamiskorkeus on 1 metri ylimmän havaitun tulvaveden korkeuden yläpuolella. Rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Pyhäjoen rantaosayleiskaavassa tulvauhanalaisena alueena on osoitettu vuoden 2000 mukainen tulva-alue.

Pyhäjoella on vireillä kaksi Pyhäjoen rantaan sijoittuvaa yleiskaavaa: Pirttikosken rantaosayleiskaava ja Matinsaaren osayleiskaava. Pirttikosken rantayleiskaavan suunnittelualue käsittää Pyhäjoen yleiskaavoittamattomat ranta-alueet keskustaajamasta Merijärven kunnan rajalle saakka. Rantaosayleiskaavalla on tarkoitus ohjata rantojen maankäyttöä ja rakentamista niin, että rakennuslupia voidaan myöntää suoraan ranta- ja kyläalueille kaavan perusteella. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä vuodenvaihteessa 2017-18. Kaavaluonnoksessa alueelle esitettiin n. 170 uutta rakennuspaikkaa, suurin osa Pirttikosken-Halusenpuhdon kyläalueella. Matinsaaren osayleiskaava-alue sijaitsee Pyhäjokisuistossa Pyhäjoen keskustaajaman luoteispuolella keskustaajaman välittömässä läheisyydessä.

Kaavan lähtökohtana on uuden asumisen, virkistykseen ja vapaa-ajan toimintojen yhteensovittaminen alueen arvojen kanssa. Kaava laaditaan ohjaamaan tarkempaa asemakaavoitusta. Kaava on luonnosvaiheessa (kaavaluonnos 3/2018).

Haapavedellä on tullut vireille 10.5.2016 Vattukylän osayleiskaava, joka voimaan tultuaan korvaa Keskustan osayleiskaavan Haapajärven eteläosassa Itä-Huiskan asemakaava-alueen itäpuolella ja Pyhäjoen eteläpuolella. Kesällä 2017 nähtävillä olleessa kaavaluonnoksessa ei ollut osoitettu uutta rakentamista ranta-alueelle. Yleiskaavoituksen yhteydessä konsultti on määritellyt tulvauhanalaisen alueen, joka perustuu POPELY:n tekemään tulvakartoitukseen sekä arvioon 1/100a tulvasta sekä ylimpään havaittuun tulvaan vuodelta 2000. Tulvauhanalaiselle alueelle tai sen läheisyyteen sijoittuville oleville pysyvän ja loma-asutuksen rakennuspaikoille on annettu erilliset kaavamääräykset.

Pyhäjärvellä Ruotasen alueelle on tekeillä osayleiskaava, jolla ohjataan nykyisen Pyhäsalmen kaivoksen alueen tulevaa käyttöä. Kaavaluonnoksella ei osoiteta uutta pysyvää tai loma-asutusta rantavyöhykkeelle. Osayleiskaavatyö on käynnistynyt vuonna 2017 eikä hanke ole vielä ollut julkisesti nähtävillä.

Kartta voimassa olevasta yleiskaavatilanteesta sekä vireillä olevista kaavoista Pyhäjoen vesistöalueella on liitteenä 5.

57 Siikajoen vesistöalue

Siikajoen vesistöalueella Siikajoen kunnassa jokirannat ovat pääosiltaan yleiskaavoitettuja. Alueella on kuusi eri oikeusvaikutteista yleiskaavaa, Revonlahden taajama-alueelle sijoittuva yleiskaavan muutos sekä Saarikosken oikeusvaikutukseton yleiskaava. Jokisuiston alueella voimassa oleva Siikajoen rantayleiskaava on hyväksytty 7.10.1999 ja vahvistettu 1.6.2001. Siikajoen kylän keskeisiä alueita koskeva Siikajoen yleiskaava on hyväksytty 3.4.2001 ja kaavaa on muutettu 18.6.2013 hyväksytyllä yleiskaavan muutoksella mm. ranta-alueita koskien. Siikajoen Revonlahden osayleiskaava on hyväksytty 25.6.2001 ja kaavaa muutettu taajama-alueen osalta 11.6.2009 hyväksytyllä yleiskaavan muutoksella. Paavolan osayleiskaava on hyväksytty 29.7.2007. Ruukin keskustaaajamaa koskeva asemaseudun osayleiskaava on hyväksytty 24.4.2013. Siikajoen ja Revonlahden väliselle osalle on hyväksytty Jokivarren osayleiskaava 18.6.2013. Keskeisimmissä jokirantaan sijoittuvissa taajamissa, kuten Siikajoella, Revonlahdella, Ruukissa ja Paavolassa on laadittu myös asemakaavoja. Yleiskaavat ovat keskeisimpien taajama-alueiden osalta tarkempaa kaavoitusta ohjaavia aluevarauskaavoja. Muilta osin kaavat ohjaavat myös rantarantamista. Kaavoissa on huomioitu tulvimisvaara kaavamääräyksin. Uudemmissa kaavoissa on tulvauhanalaisia alueita osoitettu myös kaavakartalla.

Siikalatvan Pulkkilan kirkonkylän osayleiskaava on hyväksytty 21.3.2016. Osayleiskaavassa on osoitettu tulva-alue sekä annettu yleismääräys eri vesistöille alimmista sallituista rakentamiskorkeuksista. Kaikki rakentaminen on sijoitettava vähintään 25 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Lamujoen ja Uljuan tekojärven rantavyöhykkeelle on osoitettu paljon uutta lomarakentamista. Lisäksi Uljuan tekojärvelle on osoitettu matkailupalveluiden alueita. Keskustan läheisyyteen Lamujoen rannalle on osoitettu uusia, asemakaavalla toteutettavia pysyvän asumisen alueita. Näiden asuinalueiden alajuoksun puolelle on osoitettu uusia pysyvän asumisen rakennuspaikkoja, joille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan yleiskaavan perusteella, kuten myös kaikille rantavyöhykkeellä sijaitseville loma-asunnoille.

Siikalatvan Kestilän Kirkonkylän osayleiskaavan laadinta on käynnistetty 27.6.2017. Yleiskaavalla mahdollistetaan rakennuslupien myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä maaliskuussa 2018, ja siinä on osoitettu tulvauhanalainen alue sekä annettu yleismääräys alimmasta sallitusta rakentamiskorkeudesta.

Pyhännän Kirkonkylän yleiskaavan laadinta / Pyhännänjärven yleiskaavan tarkistaminen on käynnistynyt 20.4.2017. Hanke on valmisteluvaiheessa eikä ole ollut vielä julkisesti nähtävillä. Koko Pyhännänjärvi sisältyy kaava-alueeseen.

59 Oulujoen vesistöalue

Uuden Oulun yleiskaava on hyväksytty 18.4.2016 ja se on saanut lainvoiman 12.8.2016 muilta, kuin valituksenalaisilta osilta. Oulujokivarren osayleiskaava on hyväksytty 21.5.2007.

Oulun kaupungin Heikkilänkankaan kaupunginosassa on vireillä Madekosken I osa-alueen asemakaava. Alueen kaavoitus on käynnistetty vuonna 2009, kaavoitus on edelleen alkuvaiheessa ja se on päätetty toteuttaa vaiheittain. Ensimmäisenä vaiheena on käynnistetty asemakaavan laatiminen Heikkilänsaareen ja Lukantielle, osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 29.11.2016. Kaavoitus ei ole edennyt sen jälkeen.

Muhoksella on hyväksytty kaksi Oulujokivarteen sijoittuvaa osayleiskaavamuutosta vuoden 2011 jälkeen. Oulujokivarren eteläpuolen rantaosayleiskaavan muutos koski yksittäistä tilaa RNo 18:42 ja se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.10.2012. Kaavamuutoksella osoitettiin yksi uusi ei-omarantainen lomarakennuspaikka. Oulujokivarren pohjoispuolen osayleiskaavan muutos Päivärinteiden alueella 2025 (hyväksytty 27.1.2014) sijoittuu Päivärinteiden asuintihentymän alueelle sisältäen noin 1,3 kilometriä Oulujoen vartta. Osayleiskaavassa on osoitettu tulva-altis alue, oleva rantaan sijoittuva pysyvä ja loma-asutus sekä muutamia uusia lomarakennuspaikkoja. Osayleiskaavan perusteella voidaan myöntää suoraan rakennuslupia pysyväille ja loma-asutukselle. Yleismääräyksillä ohjataan alimmaksi sallituksi rakentamiskorkeudeksi +1 m ylimmän sallitun vedenkorkeustason yläpuolella. Lisäksi kaavalla ohjataan vesien luontaisten kulku-uomien käyttöä ja rakentamisen sijoittumista jyrkillä rantatörmillä.

Utajärvelle on hyväksytty Kirkonkylä – Vaalan raja osayleiskaava 30.3.2017. Kaava on tullut voimaan osittain. Hyväksytystä kaavasta on poistettu valituksen alaisen tilan alue. Utajärven kunnan-hallitus on kokouksessaan 6.6.2017 170§ määrännyt maankäyttö- ja rakennuslain 201 § nojaten osayleiskaavan tulemaan voimaan ennen lainvoimaisuutta, valitusta koskevaa kiinteistöä lukuun ottamatta.

Aivan Oulujoen vesistöalueen pohjoisimmassa osassa on 13.12.2016 hyväksytty Kuusamon strateginen yleiskaava. Kaavasta on valitettu ja näin ollen osayleiskaava ei ole lainvoimainen.

Muhoksella on vireillä Kirkonkylän osayleiskaava 2030. Hanke on tullut vireille 3.9.2014 ja se on ollut ehdotuksena nähtävillä talvella 2017. Nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotukseen on tehty merkittäviä muutoksia ranta-alueiden aluevarausten osalta, joten osayleiskaava on tulossa uudelleen ehdotuksena nähtäville keväällä 2018. Ensimmäi-

sessä ehdotuksessa on annettu yleismääräys kosteudelle alttiiden rakennusosien sijoittamisesta vähintään + 1 m ylimmän vedenkorkeustason yläpuolelle. Kaavaehdotuksessa on myös osoitettu kerran 100 vuodessa toistuva tulva-alueen raja. Oulujoen rannalle on osoitettu kolme uutta asemakaavalla ratkaistavaa asuinalueita.

60 Kiiminkijoen vesistöalue

Kiimingissä on voimassa Keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava, joka on hyväksytty 19.9.2011 ja on saanut lainvoiman 3.6.2014. Kiiminkijokivarren osayleiskaava on hyväksytty 19.9.2011 ja se on saanut lainvoiman 21.12.2011. Muilta osin alueella on voimassa uuden Oulun yleiskaava, joka on hyväksytty 18.4.2016.

Vireillä on Jokikylän ja Murron osayleiskaava, joka on käynnistetty 30.3.2015. Suunnittelu on edelleen alkuvaiheessa; osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 28.11.2017. Suunnittelualue sijaitsee molemmin puolin Kiiminkijokea. Tavoitteena on laatia kaavaluonnos vuonna 2018 ja viedä kaava hyväksyntään vuonna 2019. Kaavan lähtötietoineistossa on mainittu: Kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan mallinnus ja ylimmät havaitut tulvakorkeudet (Tulvakarttapalvelu).

Vireillä on Alakylän, Tirinkylän, Haipuskylän ja Hanhiperän osayleiskaava, joka on käynnistetty 27.4.2015. Suunnittelu on edelleen alkuvaiheessa; osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 28.11.2017. Suunnittelualue sijaitsee Kiimingin ja Haukiputaan suuralueilla molemmin puolin Kiiminkijokea sisältäen jokivartta n. 13 km. Tavoitteena on laatia kaavaluonnos vuonna 2018 ja viedä kaava hyväksyntään vuonna 2019. Kaavan lähtötietoineistossa on mainittu: Kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan mallinnus ja ylimmät havaitut tulvakorkeudet (POPELY, SYKE, 2015).

61 lijoen vesistöalue

lijoen vesistöalueen alajuoksulla on voimassa lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus, joka on hyväksytty 20.2.2012. Osayleiskaava on ranta-alueiden osalta rakennuspaikkakohtainen. Yleiskaavassa on osoitettu tulva-alttiit alueet sekä kaavassa osoitettu erijoenosilla rakentamista ohjaavia korkeusasemia tulvimisen varalta. Oulun kaupungin alueella sijaitseva Jakkukylä liittyi osakuntaliitoksella lin kuntaan 1.1.2018. Jakkukylän alueella on voimassa 26.10.2000 hyväksytty Jakkukylän osayleiskaava. Kaavalla on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittäminen ja myös ranta-alueella se ohjaa rakentamista rakennuspaikkakohtaisesti. Kaavassa on annettu tulvavahinkoja koskeva kaavamääräys ranta-alueilla. lin kunta on kuuluttanut Jakkukylän osayleiskaavan muutoksen käynnistämisestä 29.1.2018. Vireillä olevan kaavatyön tavoitteena on osallistumis- ja arviointisuunnitelman (29.1.2018) mukaan tutkia rantavyöhykkeen ulkopuolisen kyläalueen rakentamisen mahdollistamista ja tarkistaa kaavan tavoitteet lin kunnan tavoitteiden mukaisiksi.

Oulun kaupunkiin kuuluvan Yli-lin alueella on voimassa muilta, kuin valituksenalaisilta osiltaan 18.4.2016 hyväksytty Uuden Oulun yleiskaava. Yli-lin alueella ovat voimassa myös lijoen ja Siuruanjoen ranta-alueille laaditut osayleiskaavat: Karjalankylän osayleiskaava (hyväksytty 28.5.2007), Kierikin osayleiskaava (vahvistettu 31.5.2001) sekä Siuruanjoen osayleiskaava I (vahvistettu 17.4.2000) ja osayleiskaava II (hyväksytty 26.3.2002). Uuden Oulun yleiskaava ohjaa tarkempaa kaavoitusta muun muassa Yli-lin keskustaajaman alueella. Muut kaavat ohjaavat muun ohella ranta-alueiden rakentamista rakennuspaikkakohtaisesti.

6.4.2018

POPELY/2471/2017

Pudasjärvelle on valmistunut kaksi suurta rantaosayleiskaavaa. Iijokivarren rantaosayleiskaava on hyväksytty 5.9.2013 ja saanut lainvoiman 21.11.2016. Livojokivarren rantaosayleiskaava on hyväksytty 16.6.2015 ja saanut lainvoiman 14.10.2015. Lisäksi Pudasjärvelle on hyväksytty Törrönkankaan osayleiskaava 21.6.2016. Törrönkankaan osayleiskaavasta ei ole voimaantulokuulutusta. Vireillä on Kurenalan osayleiskaava.

Taivalkoskelle on hyväksytty 26.1.2015 Mustavaaran kaivoksen osayleiskaava, joka on tullut voimaan 11.3.2015.

Kuusamon strateginen yleiskaava on hyväksytty 13.12.2016, mutta kaava ei ole lainvoimainen. Kuusamossa on vireillä Iijärven rantaosayleiskaava.